

**GJENDJA ME GRIPIN NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT,
SEZONI 2023/2024
(java e nëntë, deri më 03.03.2024)**

TË DHËNA JAVORE

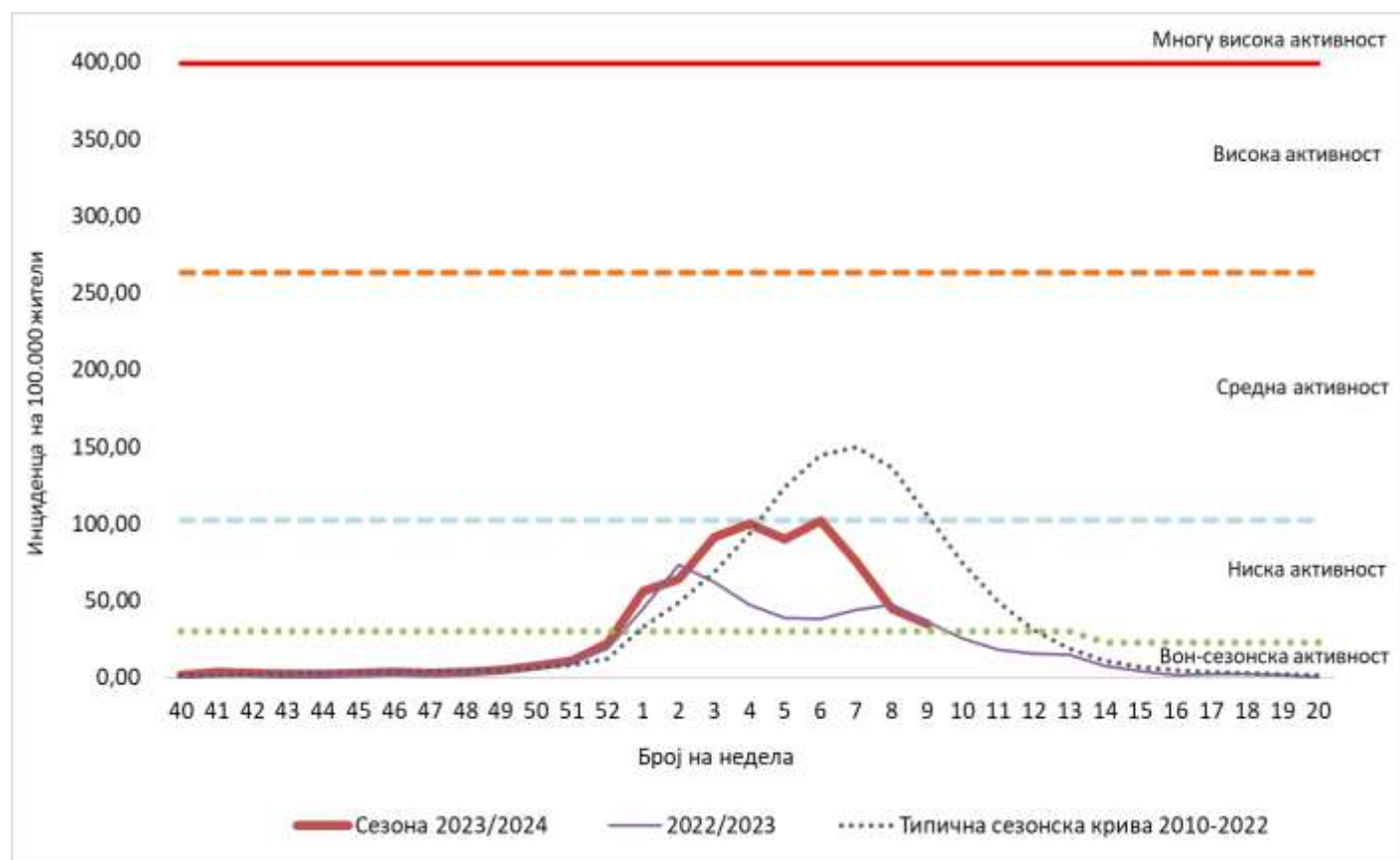
Gjatë javës së nëntë të vitit 2024 (nga 26.02-03.03.2024), në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë raportuar 641 (I=34,9/100.000) të prekur nga gripi/sëmundjet e ngjashme me gripin, që është për 21,8% më pak krahasuar me javën e kaluar (n=820).

Krahasuar me javën e njëjtë të sezonit ta kaluar (n=667) është regjistruar një rënie prej 3,9%, ndërsa në raport me modelin për 13 sezonet e fundit (n=1.936) është regjistruar një rënie prej 66,9% . (Grafiku 1)

Gjatë javës së nëntë të vitit 2024, pranë laboratorit të virologjisë të ISHPRMV kanë arritur 35 materiale për analiza laboratorike për gripin, paralelisht të analizuar edhe për grip edhe për COVID-19. 7 raste kanë rezultuar pozitive për Influenza, 5 Influenza A(H1)pdm09 dhe 2 Influenza A(H3). Janë regjistruar 2 raste me COVID-19.

Incidenca e raportuar është mbi kufirin javor të aktivitetit sezonal të virusit të gripit (I=30,6/100.000) (Grafiku 1).

Grafiku 1. Intensiteti dhe shpërndarja javore e të sëmurëve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas lakores epidemiologjike të pritur 2010-2023, sezoni 2022/2023 dhe sezoni 2023/2024

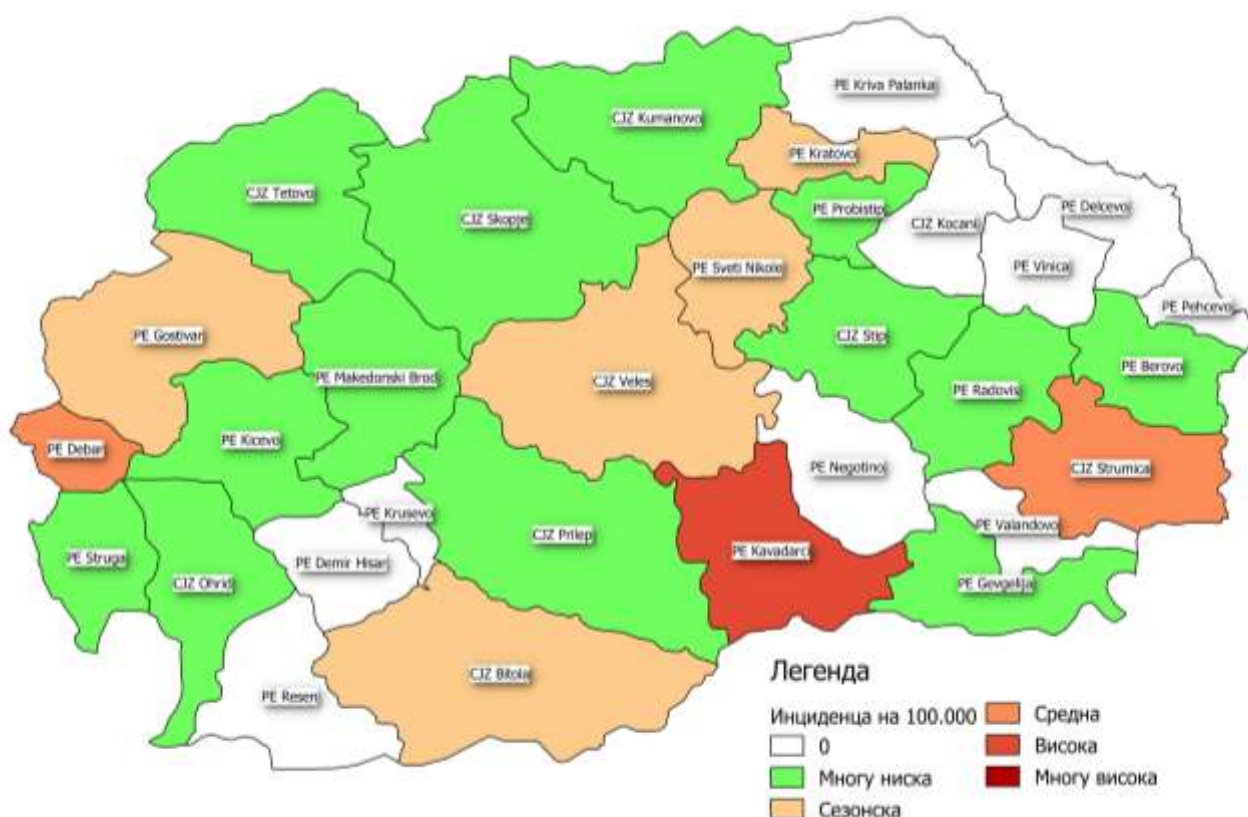

Sa i përket moshës, tek grupmosha 15-64 janë regjistruar 396 persona, nga 0-4 vjet – 68, tek grupmosha nga 5-14 – 135 dhe tek grupmosha mbi 65 vjet 42 persona. Incidencë më e lartë (70,5/100.000) është regjistruar tek grupmosha nga 0-4 vjet.

Të sëmurët e kësaj jave janë raportuar nga 21 QShP/NjR: Kavadar - 146, ndërsa në të tjerat numri i rasteve të raportuara është më pak se 100.

Nga njësitë e raportimit që kanë raportuar raste gjatë kësaj jave në 13 është regjistruar aktivitet shumë i ulët i virusit të gripit, në 5 është regjistruar aktivitet sezonal i virusit të gripit, në 2 mesatar, ndërsa në 1 shumë i lartë (*Hartogrami 1*).

Hartogrami 1. Niveli i aktivitetit të gripit sipas incidencës në 100.000 banorë, jave e nëntë 2024

Gjatë kësaj jave janë regjistruar 2 raste të vdekjes si pasojë e gripit, person në moshë 39 dhe 66 vjet nga Shkupi dhe Velesi, që ka qenë i shtruar në SPQ 8 Shtatori, me komorbiditete dhe që nuk kanë qenë të vaksinuar kundër gripit sezonal. Tek ata është vërtetuar Influenza A(H1)pdm09 dhe Influenza B/Victoria.

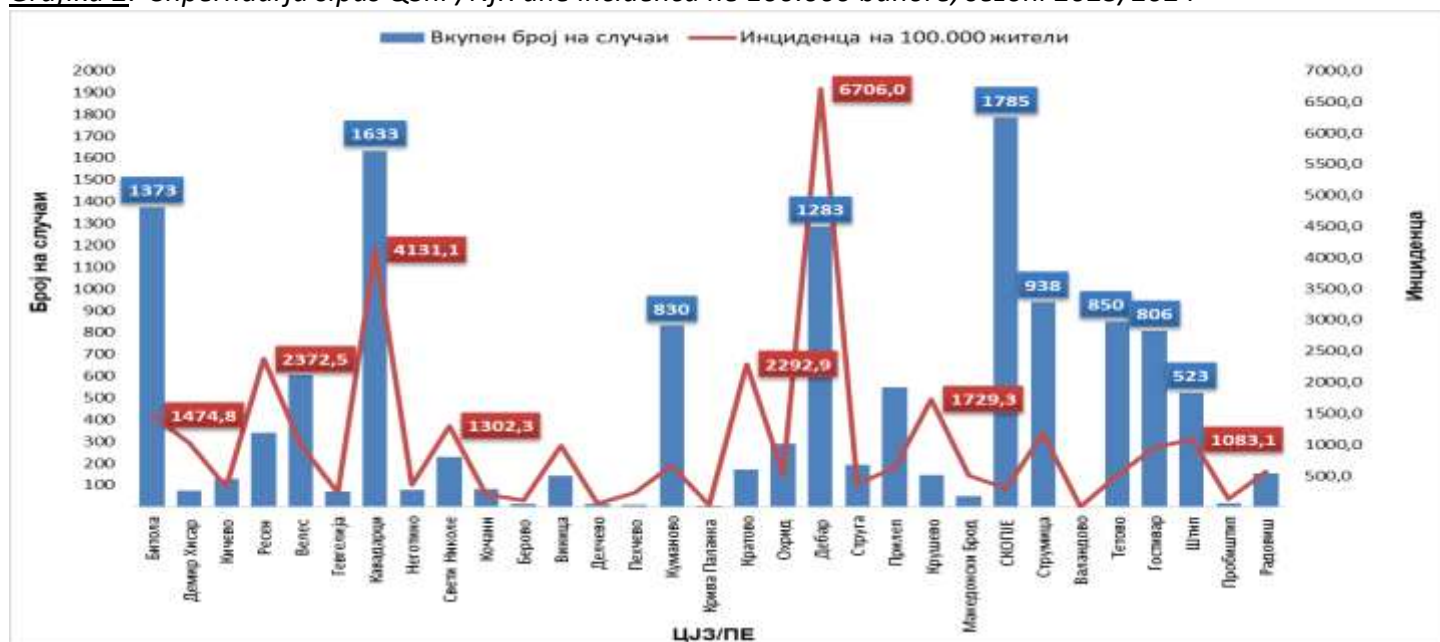
MBIKËQYRJA EPIDEMIOLOGJIKE - Të dhëna kumulative

Gjatë sezonit 2023/2024 numri i përgjithshëm i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin është 13.382 ($I=728,6/100.000$).

Krahasuar me periudhën e njëjtë të sezonit të kaluar ($n=8.860$) numri i rasteve të regjistruara është rritur për 51,0%, ndërsa krahasuar me modelin e 13 viteve të fundit ($n=17.689$) është regjistruar një rënie prej 24,4%.

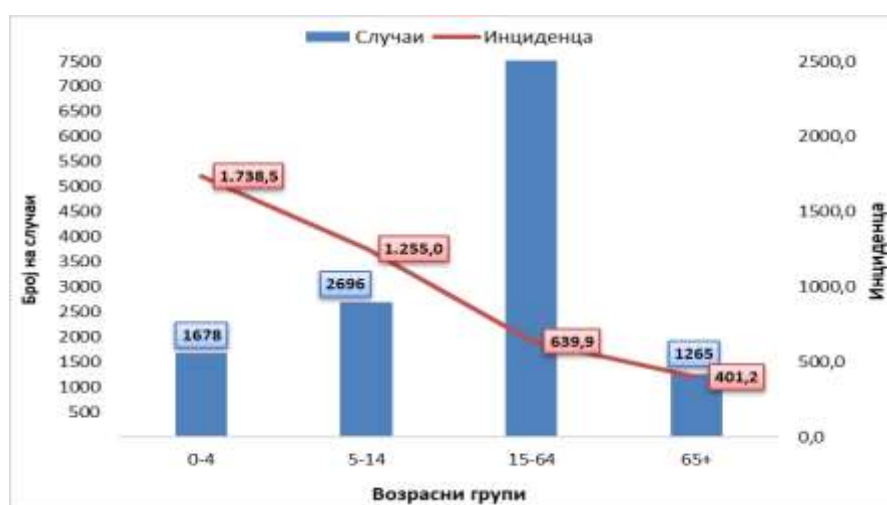
Raste janë raportuar nga gjithsej 31 QShP/NjR. Numër më i madh i të sëmurëve ($n=1.785$) është regjistruar në QSHP Shkup ndërsa incidencë më e lartë kumulative ($6.706,0/100.000$) është regjistruar në Dibër.

Grafiku 2. Shpërndarja sipas QShP/NjR dhe incidenca në 100.000 banorë, sezoni 2023/2024

Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numër më i madh i të sëmurëve janë regjistruar në grupmoshën e cila përfshin pjesën më të madhe të popullatës (15-64 vjet) – 7.743 (57,9%), ndërsa incidencë më e lartë ($1.738,5/100.000$) është regjistruar tek fëmijët në moshë nga 0-4 vjet ($n=1.678$).

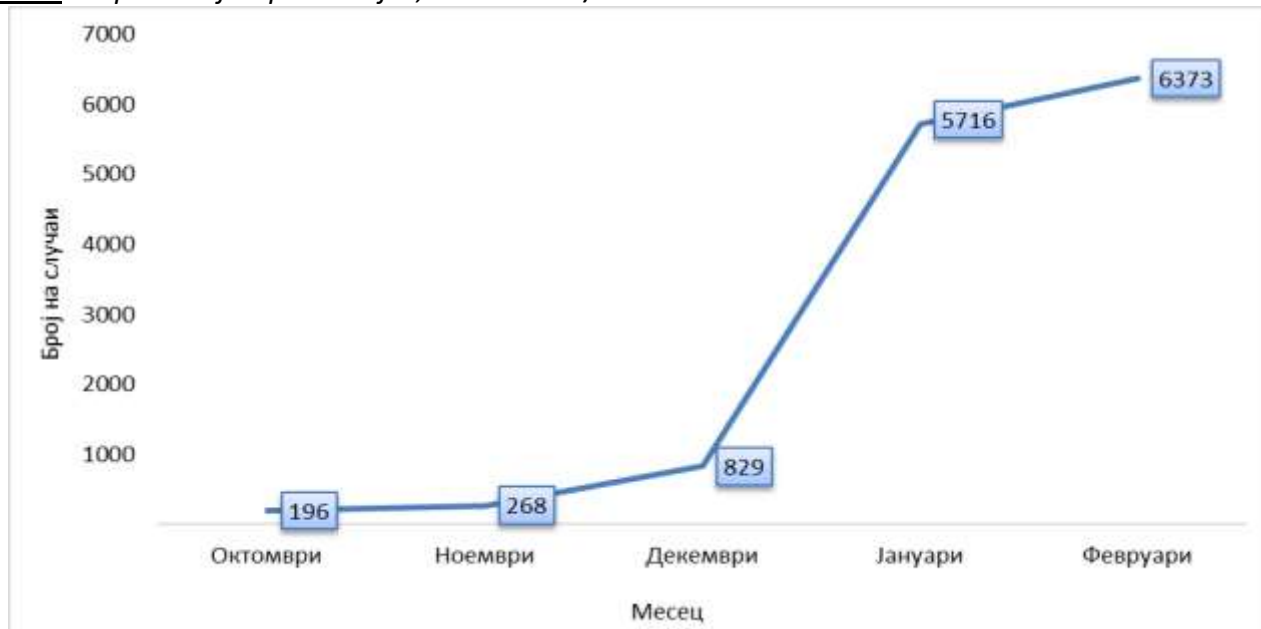
Grafiku 3. Shpërndarja sipas grupmoshës dhe incidenca në 100.000 banorë, sezoni 2023/2024

Shpërndarja e rasteve të gripit sipas muajve:

- tetor – 196 raste ose 1,5%
- nëntor – 268 raste ose 2,0%
- dhjetor – 829 raste ose 6,2%
- janar – 5.176 raste ose 42,7%
- shkurt – 6.373 raste ose 47,6%

Grafiku 4. Shpërndarja sipas muajve, sezoni 2023/2024

Deri më tani gjatë këtij sezoni janë regjistruar 13 raste të vdekjes si pasojë e gripit, nga Shtipi, Velesi, Kumanova, Negotina, Gostivari, Demir Hisari dhe Shkupi, 7 të grupmohës nga 15-64 dhe 6 mbi 65 vjet, të gjithë të hospitalizuar dhe të pavaksinuar kundër gripit sezonal, 12 prej tyre me komorbiditete. Tek 10 raste është vërtetuar Influenza A(H1)pdm09, tek 2 Influenza A – e pasubtipizuar, ndërsa tek 1 Influenza B/Victoria.

MBIKËQYRJA VIRUSOLOGJIKE (mbikëqyrja rutinore) – Të dhëna kumulative

Nga fillimi i sezonit 2023/2024, deri në javën e nëntë, pranë laboratorit të virologjisë në ISHPRMV kanë arritur 859 materiale nga institucionet shëndetësore për testim për prani të virusit të gripit, nga mbikëqyrja rutinore.

Të gjitha materialet e pranuar janë testuar për prani të virusit të gripit dhe SARS-CoV-2, me ç'rast janë detektuar 140 raste pozitive, 118 Influenza A(H1)pdm09, 12 Influenza A(H3) dhe 9 Influenza A – e pasubtipizuar dhe 1 Influenza B.

Janë regjistruar edhe 18 raste pozitive me SARS-CoV-2.

Janë regjistruar 29 raste me Virus Respirator Sincial (RSV).

MBIKËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI (Infeksioneve Respiratore Akute Serioze)

Mbikëqyrja sentinel zbatohet si shtesë e sistemit të rregullt të mbikëqyrjes ndaj gripit dhe COVID-19 në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të fitohet informacion më i detajuar për incidencën, intensitetin, llojin e viruseve që qarkullojnë dhe për implementimin në kohë të masave preventive.

Definicioni për rast SARI sipas të cilës zbatohet mbikëqyrja është e harmonizuar me definicionin e rastit nga OBSH-ja që nga viti 2014.

Në vendet sentinel gjatë javës së nëntë janë raportuar gjithsej 33 raste SARI, nga vendet sentinel SARI në Shkup dhe në Shtip. Numri më i madh i rasteve SARI është raportuar nga Klinika e sëmundjeve infektive dhe gjendjeve febrile - Shkup (n=11; 30,3%). Ndërsa sa i përket moshës, numri më i madh i rasteve SARI (n=10; 30,3%) janë raportuar në mesin e grupmoshës 0-4 vjet.

Gjatë kësaj jave numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 197, me 1 rast në kujdesin intensiv. Nga të gjitha pranimet, 16,7% i përkasin SARI. Ngarkesë më e madhe prej 40,0% vihet re tek grupmosha 15-29 vjet.

Kumulativisht gjatë javës së nëntë për analizë laboratorike kanë arritur 22 materiale nga rastet e raportuara SARI, paralelisht të testuara edhe për virusin e gripit, virusin sincicial respirator edhe për COVID-19. Në 2 mostrat e analizuar është vërtetuar prani e Influenza B/Victoria, në 1 Influenza A(H1)pdm09, në 1 Influenza A e pasubtipizuar. Në 1 është vërtetuar COVID-19, ndërsa në 1 mostër virusi sincicial respirator.

Gjatë kësaj jave janë raportuar 2 raste të vdekjes nga SPQ 8 Shtatori, në moshë nga 30-64 vjet dhe mbi 65 vjet, tek njëri është vërtetuar Influenza A(H1)pdm09, tek tjetri Influenza B/Victoria, të dy me komorbiditete.

Kumulativisht, nga të gjitha vendet sentinel, janë raportuar gjithsej 934 raste SARI. Numri më i madh i rasteve SARI (n=304; 32,5%) janë raportuar nga Klinika e sëmundjeve të fëmijëve Shkup. Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numri më i madh i rasteve SARI është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet (n=429; 45,9%).

Kumulativisht numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 4.376, nga të cilët 47 persona janë në kujdes intensiv. Nga të gjitha pranimet, 21,3% janë si pasojë e SARI. Ngarkesë më e madhe prej 41% vihet re tek grupmosha mbi 65 vjet.

Janë regjistruar edhe 13 raste të vdekjes, që i përkasin grupmoshës 30-64 vjet dhe mbi 65 vjet, me komorbiditete me Influenza A(H1)pdm09, Influenza A e pasubtipizuar dhe Influenza B/Victoria, ndërsa një me SARS-CoV-2.

Kumulativisht, për testim laboratorik janë dorëzuar 539 materiale nga rastet e raportuara SARI. Në 78 mostra është vërtetuar Influenza A(H1)pdm09, në 17 Influenza A(H3), 3 Influenza A e pasubtipizuar dhe në 2 Influenza B/Victoria dhe në 1 Influenza B e papërcaktuar. Janë regjistruar 33 raste pozitive me COVID-19.

Nga mostrat SARI, 395 u testuan për virusin respirator sincicial (RSV), nga të cilët 115 rezultuan pozitivë.

Adenovirusi u zbulua në 5 mostra dhe Enterovirus në një. Në 2 mostra është vërtetuar prania e njëkohshme e virusit sincicial respirator (RSV) dhe adenovirusit. Në 3 mostra është vërtetuar prania e njëkohshme e Influenza A(H1)pdm09 dhe SARS-CoV-2.

MBIKËQYRJA VIROLOGJIKE

Nga fillimi i sezonit 2023/2024, deri në javën e tetë të vitit 2024, pranë laboratorit të virologjisë në ISHP kanë arritur 1.400 materiale, që janë testuar për prani të virusit të influencës dhe SARS-CoV-2.

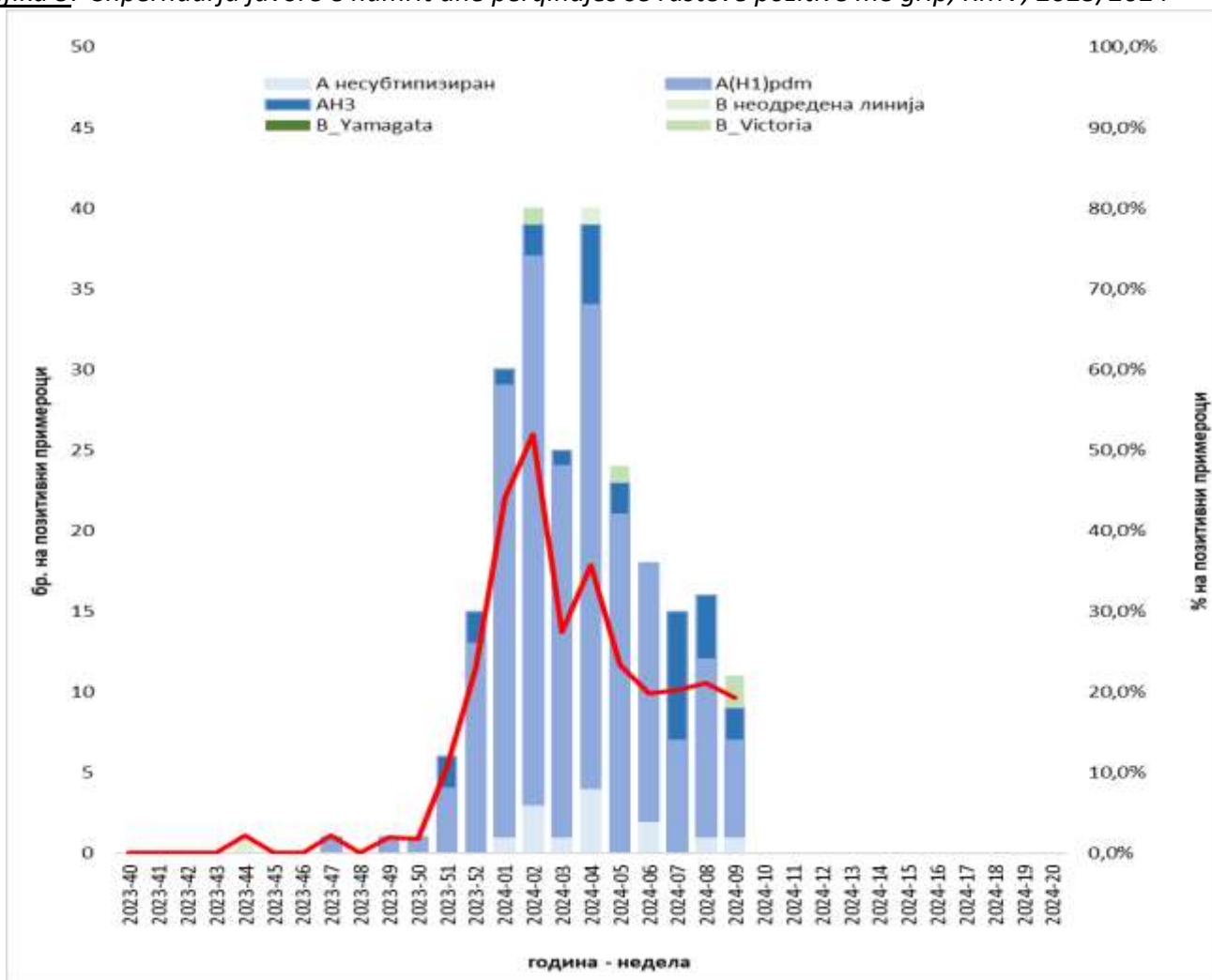
Janë zbuluar 244 raste me Influenza:

- Influenza A – 238 (97,5%)

- Influenza A(H1)pdm09 – 196 (82,4%)
- Influenza A(H3) – 29 (12,2%)
- Influenza A – e pasubtipizuar - 13 (5,5%)
- Influenza B – 6 (2,5%)
 - Influenza B/Victoria – 4 (66,7%)
 - Influenza B – e papërcaktuar – 2 (33,3%)

Janë regjistruar 52 raste pozitive me SARS-CoV-2, 144 me (RSV) dhe 13 me viruse të tjerë respiratorë. Nga rastet me Influenza dhe COVID-19, tek 6 raste është vërtetuar infeksion i dyfishtë (“flurona”).

Grafiku 5. Shpërndarja javore e numrit dhe përqindjes së rasteve pozitive me grip, RMV, 2023/2024

KOMENT EPIDEMIOLOGJIK

Vihet re një rënie e numrit të sëmundjeve të ngjashme me gripin, i cili është mbi kufirin javor për aktivitetin sezonal. Rezultatet e marra nga mbikëqyrja virologjike e gripit tregojnë aktivitet të gjerë të virusit të influencës. Sipas këtyre të dhënave, Republika e Maqedonisë së Veriut ka një përhapje rajonale gjeografike intensitet mesatar të virusit të gripit.

VAKSINIMI KUNDËR GRIPIT SEZONAL

Vaksinimi kundër gripit është mbrojtja më e mirë nga kjo sëmundje, prandaj Instituti i Shëndetit Publik e rekomandon atë për të gjithë popullatën, sidomos për personat që përkasin në grupet vullnerable (sipas rekomandimeve të OBSH-së):

- ❖ Personat e moshuar (mbi 65 vjet)
- ❖ Fëmijët në moshë nga 6 deri në 59 muaj
- ❖ Personat mbi 6 muaj e me sëmundje kronike
- ❖ Gratë shtatzëna dhe
- ❖ Punonjësit shëndetësorë.

Për sezonin 2023 /2024, Ministria e Shëndetësisë siguroi 60.000 doza të vaksinë katërvalente falas për këto kategori të popullatës. 15.000 doza shtesë të vaksinës katër valente janë siguruar përmes donacionit nga PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Më datën 25.10.2023 filloi vaksinimi kundër gripit sezonal. Vaksinimi kundër gripit për sezonin 2023/2024 do të zbatohet në Shtëpitë e Shëndetit dhe/ose Qendrat e Shëndetit Publik me Njësitë e tyre Rajonale. Vaksinimi i punonjësve shëndetësorë do të bëhet në Institutin e Shëndetit Publik. Caktimi i termineve për vaksinat falas bëhet nëpërmjet uebfaqes www.vaksinacija.mk.

Sipas Drejtorisë për shëndetësi elektronike që nga fillimi i vaksinimit e deri në mbylljen e këtij raporti janë vaknuar gjithsej 59.170 persona nga kategoritë e rrezikuara të qytetarëve.

4.500 vakcina shtesë janë siguruar nga ana e Qendrave të Shëndetit Publik si vakcina për pjesën tjetër të popullatës dhe ato mund të merren për një kompensim financiar të caktuar në Qendrat e Shëndetit Publik dhe Njësitë e tyre Rajonale.

Sa i përket vaksinave komerciale deri më tani janë vaksinuar gjithsej 2.615 persona.

Deri në javën e tetë në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë vaksinuar gjithsej 61.785 persona me vaksinat falas dhe komerciale.

RAJONI EVROPIAN

Sipas Raportit të ERVISS (European Respiratory Virus Surveillance Summary) të publikuar në javën e tetë të vitit 2024 për aktivitetin e virusit të gripit në Rajonin Evropian të OBSH-së:

- Shkalla e sëmundjeve të ngjashme me gripin (ILI) dhe/ose infeksionet akute të frymëmarrjes (ARI) janë rritur mbi nivelet bazë në 24 nga 34 vendet dhe zonat e Rajonit Evropian të OBSH-së.
- Aktiviteti i gripit po stabilizohet, aktiviteti i COVID-19 ka filluar të bjerë këto 2 muajt e fundit.
- Pranimet në spital (SARI) me grip dhe RSV në 2 muajt e fundit kanë shënuar rënie.
- Zbulimet e vërtetuara të infeksionit me virusin e influencës nga ISHP sentinel për javën e kaluar ishin Influenza A (88%) - A(H1)pdm09 (72%) dhe A(H3) (28%).
- Në të gjithë rajonin, nga mostrat e pacientëve nga mbikëqyrja SARI:
- Shkalla e zbulimit të virusit të gripit është 19% krahasuar me 25% një javë më parë.
- Në mostrat SARI janë regjistruar 380 raste me infeksion me virusine gripit.
- Rastet e konfirmuara të infeksionit me virusin e influencës gjatë javës së kaluar ishin A (94%) - A(H1)pdm09 (63%) dhe A(H3) (37%).

- SARS-CoV-2 është në 3% krahasuar me 4% javën e kaluar.
- RSV ishte 9% krahasuar me 11% në javën e kaluar.

Nga vendet që raportojnë për intensitetin e gripit, 4 vende ka raportuar për intensitet të lartë, 20 kanë raportuar intensitet mesatar, 14 të ulët dhe 2 intensitet bazë.

Nga vendet që raportojnë për shpërndarjen gjeografike, 27 kanë raportuar për shpërndarje të gjerë, 6 - rajonale, 4 - sporadike, 2 – lokale, dhe 1 vend ka raportuar që nuk ka aktivitet të virusit të gripit.

Departamenti i epidemiologjisë të sëmundjeve infektive
Instituti i Shëndetit Publik